

MEMO

Doc.nr. : 330213

datum : 14 mei 2020

Zaaknr. : Z046558

aan : Gemeenteraad van Brummen

van : College van Burgermeester en Wethouders

betreft : Overschrijding budgetten sociaal domein

Inleiding

In onze memo `voorbereiding begroting 2021` van 7 april 2020 hebben wij u geïnformeerd over het feit dat we als gemeente Brummen er financieel slecht voorstaan. In de memo is aangegeven dat de stijging van de kosten in het sociaal domein hier mede debet aan zijn. De cijfers in jaarrekening 2019 laat een fors negatief resultaat voor het sociaal domein. Dit negatief resultaat heeft ons als College onaangenaam verrast omdat er geen eerdere signalen waren dat er forse overschrijdingen aan de orde waren. We hebben u als Raad daardoor ook niet eerder kunnen informeren.

Op basis van de eerste indicatie van overschrijdingen heeft het College de opdracht gegeven voor een onderzoek naar de oorzaak van de budgetoverschrijdingen en de reden waarom dit pas zo laat bekend is geworden.

In deze memo informeren wij u over de uitkomsten van het onderzoek wat zich in eerste instantie gericht heeft op de overschrijdingen in de uitvoering van de Wmo. Ook in de uitvoering van de Jeugdwet en Participatiewet zijn er overschrijdingen.

Inhoudsopgave

1. Overschrijdingen Wmo.....	2
a) Financieel beeld.....	2
b) Analyse.....	3
c) Waarom zijn deze overschrijdingen Wmo niet eerder in beeld gekomen.....	4
d) Conclusies en acties Wmo	4
e) Mogelijkheden kostenbesparing Wmo	5
2. Overschrijding Jeugdzorg.....	5
3. Overschrijding Participatiewet.....	6

1. Overschrijdingen Wmo

Er is over 2019 sprake van een overschrijding van de lasten van in totaal € 1.029.000 in de uitvoering Wmo.

Aan de inkomstenkant is er daarnaast sprake van een lager bedrag aan eigen bijdragen. Het onderzoek is uitgevoerd op basis van de gegevens die opgenomen zijn in de sub-administratie van het sociaal domein. De financiële uitkomsten hiervan zijn anders dan de uitkomsten zoals opgenomen in de Jaarstukken op basis van onze financiële administratie. Dit omdat er naast onderstaande onderdelen in de financiële administratie ook de organisatiekosten en de kosten voor algemene voorzieningen zijn opgenomen in de jaarstukken. Daarnaast was op het moment van onderzoek de accountantscontrole nog niet afgerond.

Er is op factuur, voorzieningen en productniveau onderzoek gedaan naar verstrekte voorzieningen en uitgegeven bedragen.

a) Financieel beeld

1) Uitgaven vervoersvoorzieningen¹

Begroting 2018	€ 135.000	Begroting 2019	€ 135.000
Uitgegeven in 2018	€ 280.604	Uitgegeven in 2019	€ 278.241
Overschrijding	€ 145.604	Overschrijding	€ 143.241

In 2018 had de helft van de overschrijding betrekking op aanvragen vanuit 2017. Vrijwel alle facturen die in 2019 betaald zijn betreft ook voorzieningen die in 2019 verstrekt zijn.

2) Uitgaven rolstoelen

Begroting 2018	€ 134.007	Begroting 2019	€ 134.007
Uitgegeven in 2018	€ 189.929	Uitgegeven in 2019	€ 164.411
Overschrijding	€ 55.921	Overschrijding	€ 30.404

Ook hier geldt dat de helft van de overschrijding in 2018 toegerekend moet worden aan verstrekte voorzieningen in 2017. Vrijwel alle facturen die in 2019 betaald zijn betreft voorzieningen die in 2019 verstrekt zijn.

3) Uitgaven woonvoorzieningen²

Begroting 2018	€ 105.012	Begroting 2019	€ 150.000
Uitgegeven in 2018	€ 170.503	Uitgegeven in 2019	€ 242.348
Overschrijding	€ 65.491	Overschrijding	€ 92.348

Vrijwel alle facturen die in 2019 betaald zijn betreft ook voorzieningen die in 2019 verstrekt zijn.

¹ Vervoervoorzieningen zijn onder andere een scootmobiel en een driewiel fiets

² Een woonvoorziening is onder andere een traplift, tilliften douchevoorzieningen maar ook bouwkundige aanpassingen.

4) Uitgaven huishoudelijke hulp

Begroting 2018	€ 1.850.000	Begroting 2019	€ 1.900.000
Uitgegeven in 2018	€ 1.770.507	Uitgegeven in 2019	€ 2.047.499
Over	€ 79.472	Overschrijding	€ 147.491

Vrijwel alle facturen die in 2019 betaald zijn betreft ook voorzieningen die in 2019 verstrekt zijn. Er is ook voor een klein bedrag gefactureerd over zorg die in 2018 uitgevoerd is en die in 2019 gefactureerd is.

5) Uitgaven begeleiding³

Begroting 2018	€ 1.700.000	Begroting 2019	€ 1.741.248
Uitgegeven in 2018	€ 1.733.986	Uitgegeven in 2019	€ 2.170.670
Overschrijding	€ 33.986	Overschrijding	€ 427.423

Er is in 2019 een bedrag van € 2.530 betaald voor zorg die in 2017 is uitgevoerd en die in 2019 gefactureerd is.

Er is in 2019 een bedrag van € 86.000 betaald voor zorg die in 2018 is uitgevoerd en die in 2019 gefactureerd is.

Er is € 1.962.656 betaald over zorg die in 2019 is uitgevoerd.

b) Financiële analyse

1) Vervoersvoorzieningen

Het niveau van verstrekkingen en uitgaven in 2018 continueert zich in 2019.

De kostenstijging lijkt structureel, maar het huidige contract met leveranciers kan op de langere termijn kostenbesparingen gaan opleveren.

Er was onvoldoende capaciteit en specialistische kennis in de uitvoering van de sub-administratie van het sociaal domein binnen het TVE. Hierdoor is er onvoldoende geanticipeerd op de cijfers uit 2018 waardoor het bedrag in de begroting 2019 te laag is geraamd.

2) Rolstoelen

Het niveau van verstrekkingen en uitgaven in 2018 continueert zich grotendeels in 2019. De kostenstijging lijkt structureel, maar het huidige contract met leveranciers kan op de langere termijn kostenbesparingen gaan opleveren.

Er is vanwege dezelfde reden als bij 1, onvoldoende geanticipeerd op de cijfers 2018 waardoor het bedrag in de begroting 2019 te laag is geraamd.

3) Woonvoorzieningen

Op basis van de verstrekte voorzieningen gedurende 2019 is bij de 2e Burap het budget verhoogd.. Er zijn meer trapliften verstrekt en er hebben een aantal dure woningaanpassingen plaatsgevonden. De ervaring in de uitvoering in de afgelopen jaren

³ Begeleiding is onder andere individuele en groepsbegeleiding en dagbesteding

leert dat de uitgaven voor deze voorziening zich moeilijk laten voorspellen en wisselend verlopen.

4) Huishoudelijke hulp

Er is sprake van een aanzienlijke kostenstijging ten opzichte van 2018 die te verklaren is door de invoering van het abonnementstarief in de Wmo⁴. Hierdoor hebben er meer inwoners een beroep gedaan op huishoudelijke hulp. Ook zijn de inkomsten uit eigen bijdragen gedaald.

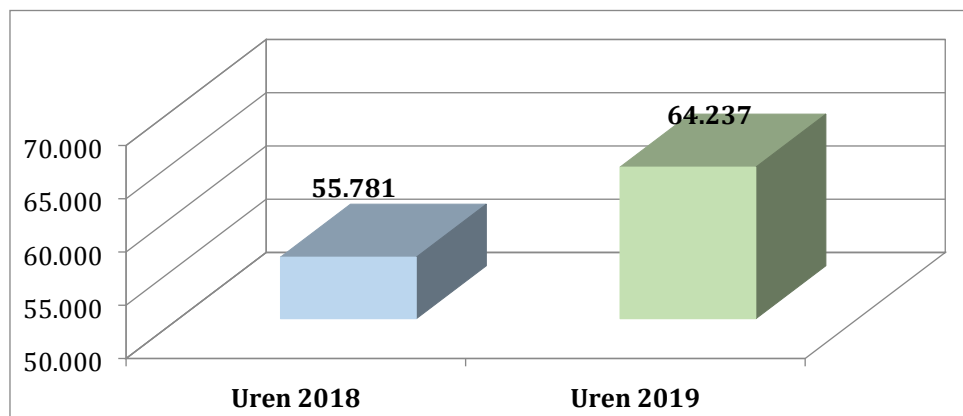
In 2018 waren er 553 inwoners die een huishoudelijke hulpvoorziening ontvingen, in 2019 is dit aantal gestegen naar 683. Een stijging van ruim 23%.

Op basis van een algemene maatregel van bestuur (AMvB) zijn ook de te betalen tarieven aangepast, hetgeen tot hogere kosten leidt.

De kostenstijging is structureel. In de 1^e Burap 2020 en Perspectiefnota is deze ontwikkeling daarom meegenomen.

5) Begeleiding

De kostenstijging van € 427.423 ten opzichte van 2018 is vrijwel geheel te verklaren door een toename van het aantal uren wat in 2019 aan zorg toegekend is. Er is een toename van 8.456 uur ten opzichte van 2018.

De tweede reden ligt in het feit dat er vanuit het budget Wmo € 104.000 in 2019 is overgeheveld naar de uitvoering WerkFit Brummen in de veronderstelling dat er 15 maatwerkvoorzieningen zouden worden beëindigd in 2019 omdat deze inwoners een traject arbeidsmatige dagbesteding binnen WerkFit zouden starten. Dit heeft niet plaatsgevonden en de kosten voor de Wmo zijn voor 100% doorgelopen terwijl er wel € 104.000 is overgeheveld.

c) Waarom zijn deze overschrijdingen Wmo niet eerder in beeld gekomen

Er is onderzocht waarom deze budgetoverschrijdingen niet eerder in beeld zijn gekomen. Uit het onderzoek blijkt dat hier voor meerdere redenen zijn.

De belangrijkste reden is dat er binnen de financiële administratie binnen het Team Voor Elkaar onvoldoende capaciteit en specialistische kennis aanwezig is. Hierdoor zijn er achterstanden ontstaan waardoor het financiële inzicht en overzicht ontbrak.

⁴ De invoering van een maximale eigen bijdrage van € 19,- voor zorg en ondersteuning vanuit de Wmo per 1 januari 2020 – het zogeheten abonnementstarief Wmo – is één van de maatregelen van het kabinet om de stapeling van zorgkosten tegen te gaan. In 2019 was de eigen bijdrage € 17,50 per 4 weken.

Ten opzichte van 2018 is een flinke afname te zien van nagekomen declaraties. Zorgaanbieders declareren en factureren sneller maar er is nog steeds sprake van laat ingediende facturen. Met het nieuwe administratieprotocol wat met aanbieders is afgesproken wordt in 2020 sneller facturering verwacht.

d) Conclusies Wmo

- Gedurende het jaar 2019 is er vanuit de sub-administratie sociaal domein binnen het TVE onvoldoende stuurinformatie gekomen voor een goed budgetbeheer. Hierdoor is er bij de Burap's en begroting onvoldoende geanticipeerd op de kostenstijgingen. De begroting 2019 voor de Wmo is hierdoor te laag geraamd.
- De financiële administratie binnen het TVE heeft meer capaciteit en met name specialistische expertise nodig om de noodzakelijke stuurinformatie tijdig op te leveren. Hier wordt concreet invulling aan gegeven. Via de 1^e Burap wordt u hierover nader geïnformeerd. Er is een nieuw proces ingericht wat er voor zorgt dat er structureel inzicht is in de te verwachten uitgaven op jaarbasis.
- Bij de vervoersvoorzieningen en rolstoelen zien we voor het 2^e jaar op rij overschrijdingen van het budget. Omdat we op dit moment nog niet in beeld hebben of het huidige contract met leveranciers op de lange termijn kostenbesparingen gaat opleveren, kunnen we nog niet concluderen of deze kostenstijging structureel is. Bij de 2^e Burap 2020 en begroting 2021 hebben we dit inzicht wel en zullen we de begroting hierop aanpassen.
- De kostenstijging binnen de huishoudelijke hulp in 2019 is structureel.
- De kostenstijging binnen begeleiding lijkt ook van structurele aard. Maar omdat we nog niet weten wat het structurele bedrag is, hebben we deze ontwikkeling nog niet financieel vertaald in de 1^e Burap 2020 en Perspectiefnota.

e) Mogelijkheden kostenbesparing Wmo

Op 24 maart 2020 hebben wij u via een memo geïnformeerd over de voortgang onderzoeken sociaal domein en stand van zaken in het sociaal domein.

De conclusie van de onderzoeken Wmo is dat de mogelijkheden tot kostenbesparing zeer beperkt zijn vanwege het Rijksbeleid, de jurisprudentie over de uitvoering Wmo en omdat al eerder aanpassingen in de uitvoering geïmplementeerd zijn.

Na vaststelling door de Raad van een nieuwe Wmo verordening is het wel mogelijk om het hanteren van het leefringenmodel in de beleidsregels aan te scherpen. Het is mogelijk om meer te gaan vragen van mantelzorgers en de omgeving en het netwerk van inwoners. Dat past binnen het door de Raad vastgestelde beleid voor de Wmo. Maar in de huidige Coronacrisis is dit nu ongewenst. Het College zal de komende periode gebruiken om te onderzoeken hoe het leefringenmodel in de beleidsregels en uitvoering beter kan worden toegepast en uitgewerkt.

Aanvullend zal het College nader onderzoek doen naar hoe we in Brummen conform vastgesteld beleid meer algemene voorzieningen kunnen inrichten en meer op preventie kunnen inzetten om een beroep op de dure zorg te gaan beperken.

2. Overschrijding Jeugdzorg

Het onderzoek naar de overschrijding in de uitvoering Jeugdzorg is in uitvoering. Wanneer de uitkomsten van dit onderzoek gereed zijn, dan zal het College de Raad

hierover direct informeren. Het eerste beeld laat zien dat er vooral sprake is van een toename van het aantal kinderen wat jeugdhulp nodig had in 2019. Er is sprake van een stijging met 9,2%. Deze toename leidt tot een overschrijding van 217.000 in 2019.

De begroting Jeugdzorg is in de afgelopen jaren verhoogd omdat duidelijk werd dat er een structurele toename is van het aantal kinderen wat jeugdhulp nodig heeft.

	2017	2018	2019	2020
Begroting	€ 3.737.557	€ 4.071.000	€ 4.697.000	€ 4.839.000
Realisatie	€ 4.451.000	€ 4.669.700	€ 4.914.000	
Overschrijding	€ 713.443	€ 598.700	€ 217.000	

Toelichting zowel in 2017 als 2018 is de begroting jeugdzorg overschreden hetgeen geleidt heeft tot ophoging van de budgetten.

In de begroting 2020 is een budget jeugdzorg á € 4.839.000 opgenomen. De gemeente Brummen ontvangt vanuit het Rijk voor de uitvoering jeugdzorg voor 2020 en 2021 jaarlijks € 308.000 extra budget.

Zodra het onderzoek naar de overschrijding in de uitvoering Jeugdzorg is afgerond zullen wij u nader informeren.

3. Overschrijding Participatiewet

De uitkeringslasten vanuit de Participatiewet waren in de Programmabegroting 2019 scherp begroot. Uitgangspunt in de begroting 2019 was € 400.000 minder uitgeven dan in 2018. De uitvoering heeft wel binnen toegekend Rijksbudget plaatsgevonden, maar er is ten opzichte van de begroting € 160.000 meer uitgegeven.

De lokale uitvoering is binnen WerkFit Brummen op 1 januari 2019 gestart en de grootste realisatie van uitstroom naar werk heeft daardoor vanaf de 2e helft 2019 plaats gevonden. In de eerste drie maanden van 2020 heeft de uitstroom naar werk zich voortgezet. De effecten van de Coronacrisis zullen met name in het tweede deel van dit jaar zichtbaar worden omdat dan een toename van het aantal uitkeringsgerechtigden verwacht moet worden. Na een korte periode van WW rechten zal men zich dan melden voor een beroep op een Participatiewet uitkering.

Er heeft een evaluatie uitvoering WerkFit Brummen plaatsgevonden. Het College zal de Raad op korte termijn deze evaluatie aanbieden.